

Preivesie

Column: Voor de klas

Columns - 4 juli 2018 - Auteur: Iduna Paalman

Ik geef beoordelingen terug. Bij ons op school zeggen we niet graag 'cijfers', dat klinkt alsof we de leerlingen reduceren tot getallen, terwijl we toch de hele dag bezig zijn ze het gevoel te geven dat ze méér zijn dan dat. Ze krijgen dan ook geen zessen of zevens, maar *voldoendes* en *ruim voldoende*s, *goeds*, soms een *zeer goed*. Ongeveer twee keer per jaar komt een *uitmuntend* voor. Geregelder zijn er *onvoldoendes* of *matigs*. Enfin, ik geef beoordelingen terug, en dan komt de opmerking: "Zeg juf, dit mag helemaal niet meer, met de preivesie."

Dit moet ik even uitleggen. Normaal gesproken krijgen de leerlingen natuurlijk gewoon hun toetsen of werkstukken terug, waar dan een V of een RV of een andere letter bij staat, met een kort verhaaltje, soms. Deze keer niet. Deze keer hebben de leerlingen toneelstukjes gedaan, in groepjes. En omdat toneelstukjes zich zo lastig schriftelijk laten beoordelen, lees ik uit mijn eigen administratie voor wat er per groepje behaald is. En dat is dus voor de hele klas te horen. Elke beoordeling, ook voor degene voor wie het niet bedoeld is. En daar heb je het: de privacy. Of de preivesie, zoals het in de leerlingentaal is binnengedrongen.

De leerling die het opmerkt kijkt me guitig aan. "Dit is schending", zegt hij. "Het gaat de rest van de klas niets aan dat ik een ruim voldoende heb gehaald. En met de nieuwe regelingen mag dit dus helemaal niet meer." De guitigheid wordt een soort schamper lachen, daarna valt het stil.

"Eh", zeg ik.

Columnserie 'Voor de klas'

Docenten Duits zijn schaars. Met verschillende initiatieven wordt geprobeerd het vak aantrekkelijker te maken. Duitslandweb volgt beginnend docent Duits Iduna Paalman die over haar leservaringen schrijft.

Ik herinner me een vergadering van een paar dagen eerder. De rector van onze school waarschuwde ons voor het delen van informatie over leerlingen, hoe voorzichtig we moeten zijn. Dat overal goedkeuringen en vergrendelingen nodig

zijn, dat we soms niet eens doorhebben dat we inbreuk maken op iemands privacy. Dat soms door alleen al over een leerling te praten, zonder het zwart op wit te hebben, je bepaalde grenzen overschrijdt. Een lijst met alle dyslexie-leerlingen van de school – mag die nog wel naar het hele docententeam worden verstuurd? Want dan zie je als docent ook dyslexiegegevens van leerlingen die je geen lesgeeft – in hoeverre mag jou dat iets aangaan?

De rector vertelde ons dat we in september allemaal bij een informatiebijeenkomst worden verwacht. Verplicht. Omdat je je niet dagelijks met honderden leerlingen kunt bezighouden zonder te weten wat je wel en niet over hen mag weten, wel en niet van hen mag delen.

Ik moest ook denken aan deze column. Echte namen van leerlingen gebruik ik nooit, en ook trek ik soms meerdere leerlingen in één, of verspreid ik juist de eigenschappen en uitspraken van één leerling over meerdere, om een niet al te letterlijk beeld te geven. Meisjes worden jongens, jongens worden meisjes, bruggers worden tweedeklassers, etcetera. Maar dat is ook lastig, want wat ik hier opschrijf zijn momenten die ik echt zo in de klas heb beleefd. Die echt zo voelden en echt zo gebeurden. Hoe ver moet ik gaan om de werkelijkheid te verbasteren, hoe dicht mag ik bij de letterlijke werkelijkheid blijven? Staat dat ook in die nieuwe wetgeving?

De guitig-schampere leerling (die *echt* guitig en schamper kijkt, *glaub mir!*) blijft me aankijken. “Als je het niet prettig vindt, doe ik het een volgende keer anders”, zeg ik. “Ik kan me best voorstellen dat het niet zo fijn voelt.”

“Nou, dat valt ook wel weer mee hoor”, zegt de leerling. “Maar ik dacht: je moet je er gewoon even bewust van zijn. Snap je?”

“Zeker snap ik het”, zeg ik. Ik neem me voor om me nog meer in te leven in de leerlingen, bij alles wat ik doe nog meer te bedenken hoe het voelt om in een klas te zitten die geen klas is maar eigenlijk gewoon een micro-wereld waarin alles wat geuit en gedeeld wordt van waarde is voor de dynamiek in de groep en de status van het individu. Preivesie, denk ik, preivesie preivesie preivesie.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/27024/preivesie>